

SJEĆANJE NA JEDNOG DRUŠTVENOG RADNIKA I PEDAGOGA
NIKOLA KOVAČEVIĆ

(*Stari Grad 31. VIII 1858 — Stari Grad 18. VI 1909*)

Ante Tadić

U kulturnom životu na otoku Hvaru uvijek se pojavio poneki prosvjetni radnik, koji se, osim u svojim školskim dužnostima, isticao i kao društveni radnik, šireći prosvjetu među sve slojeve pučanstva. Na taj se način dizala narodna svijest, što je bilo od naročite koristi u ono doba kada se Dalmacija nalazila pod vlašću Austro-Ugarske monarhije.

Svoju vanškolsku aktivnost obavljao je učitelj Kovačević kao općinski vijećnik, član Školskog vijeća, tajnik »Hrvatske čitaonice«, predsjednik društva »Hektorović«, podružnice »Družbe SS Ćirila i Metoda«, kao i u raznim drugim organizacijama ne samo u Starom Gradu, gdje je najduže služio, već prije toga u Pitvama i Vrbanju. Svaku je narodnu akciju i novčano pomagao.

Na političkom polju, i u najgorim prilikama, borio se za narodna prava Hrvata što mu je više puta donijelo osobne neugodnosti. Kao čovjek čvrstog karaktera nikome se nije ponizno klanjao, a kao učitelj vršio je svoje dužnosti zdušno i marljivo.

Prijatelj siromaha, voljen od svih bez razlike političkog mišljenja, znao je otrti mnogu suzu u nevoljnim godinama.

U arhivu našeg Centra za zaštitu kulturne baštine nalazi se u zbirci »Mali fondovi« njegova arhivska ostavština pod brojem 12b (prva polica) koja sadrži 94 predmeta, i to: školska svjedočanstva, fotografije, imenovanja, pohvale, namirnice, kupoprodajni ugovori, dopisi Školskog vijeća, iskaznice, popis članova »Hrvatski dom« iz 1896. godine, zatim karakteristike učitelja, zapisnici sjednica Školskog vijeća, imenovanja članova Učioničkog vijeća, zapisnici sjednica Općinskog vijeća, školske bilješke, školske zadaće, kao i nekrolog povodom njegove smrti, te rješenje Dalmatinskog sabora, kojim se određuje pomoć za pogrebne troškove, i još dosta toga što bi moglo zanimati budućeg historičara školskih prilika na otoku Hvaru u doba dok je Dalmacija bila još austrijska pokrajina.